

Association de la Ville et des Communes
de la Région de Bruxelles-Capitale asbl

Vereniging van de Stad en de Gemeenten
van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vzw

Mevrouw Bianca DEBAETS
Staatssecretaris van het Brussels Hoofdstedelijk
Gewest
Sint-Lazaruslaan, 10 (13de verdieping)
1210 Brussels

LEC/LVK/nbe

Contact: Leopoldina Caccia Dominioni (tel. 02 238 51 55)

Bijlage: Nota aan het Bureau met tabel

Kopie: Aan de leden van de Brusselse regering

Brussel, 27 november 2015

Mevrouw de Staatssecretaris,

Betreft: Vergelijking van de kosten – elektronisch stemmen of op papier

Zoals u weet, keurde de Raad van Bestuur van de VSGB op 22 april 2015 een nota goed betreffende de verschillende stemsystemen, waarbij de voorkeur – mits een aantal voorwaarden – uitgaat naar het elektronisch stemmen met papieren bewijsstuk. Op 28 oktober 2015 boog onze Raad van Bestuur zich over een raming van de kosten die beide systemen met zich meebrengen: stemmen met potlood en papier versus elektronisch stemmen met papieren bewijsstuk. Wij voegen de berekening als bijlage bij deze brief.

Voor de gemeenten blijken de kosten van het elektronisch stemmen niet zo veel hoger dan die van de papieren stemming, waar de kosten van verbruiksartikelen doorwegen. Volgens onze financiële analyse zou het elektronisch stemmen voor de 11 volgende verkiezingen (2018–2019–2024–2029) nauwelijks 2,8 € per kiezer duurder zijn dan de papieren stemming (12,70 € tegenover 9,90 €) indien men materiaal moet huren van het type dat reeds gebruikt wordt in de gemeenten Sint-Gillis en Sint-Pieters-Woluwe. De wetgeving bepaalt overigens dat de federale overheid (FOD Binnenlandse Zaken) 20 % van de kosten in geval van aankoop van uitrustingen voor zijn rekening zou moeten nemen. In dat geval zou de kost voor de gemeenten 14,42 € per kiezer zijn bij elektronisch stemmen, tegenover 9,90 € voor het stemmen op papier.

Een ander element waarop wij uw aandacht willen vestigen, ligt in de onzekerheid met betrekking tot de organisatie van de gewestelijke verkiezingen, indien er gekozen wordt voor het stemmen op papier, ten aanzien van de twee taalrollen, met name wat de verkiezing van de Vlaamse Raad betreft (bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen en wet van 12 januari 1989 tot regeling van de wijze waarop het Brussels Hoofdstedelijk Parlement wordt verkozen). Er zou zelfs beslist kunnen worden stelselmatig twee stembulletins per kiezer te printen en te verdelen (drie verkiezingen in de beschouwde periode): dan zouden de kosten van de papieren stemming die van het elektronisch stemmen elkaar benaderen.

Naast de budgettaire overwegingen lijkt het ons ook dat elektronisch stemmen de voorkeur verdient op het vlak van betrouwbaarheid en de werktijd die de verrichtingen in het kader van het stemmen vergen (bijzitters, werk van de gemeentediensten, tellingen, ...).

Tot slot neigt de Europese trend, in het verlengde van de aanbevelingen van de Raad van Europa – Rec (2004)11 – naar het elektronisch stemmen, waarvoor België overigens een van de voortrekkers is.

Wij vragen de leden van de Brusselse regering om de conclusies van onze Raad van Bestuur in aanmerking te nemen, en een plan te willen overwegen voor de medefinanciering van de nodige investeringen voor het elektronisch stemmen tussen het Gewest en de gemeenten.

Marc COOLS
Voorzitter